

Ivan Dobnik

Prelom

*Avec la parole nue revient toute vérité.
'Avec la vérité revient toute l'âme.*

(C. Bobin)

Zbúdi se. Vzdrami, razpri oči, poti do drugačnih stvari, vdahni globoko, prislušuj tišini, mesto je tu, visoko in čisto, skrivnostna galeja iz cvetočih ulic, prerojeno mravljišče, kip s krvavečim srcem, ležeči stolp nepreštetih labirintov, tvoja glava, deževje, letni časi, strahovi in radosti, zdaj, v sanjariji, ki jo luščiš, odločen, a svoj, ki jo odlupljaš, vračajoč se in hkrati nepreklicno dozorel za pot, krik, vojskovanja, prelom. Je noč. Lahko bi bilo popoldne, mlečna svetloba bi te lahko pretapljala med črke srebrnorumenih knjig, medtem ko bi ti vsrkaval poznopoletne mreže spominskih oživljanj, negiben, a strmo buden, tih, nem, in živ, ognjeno vroč, strnjen v padanju k novemu utripanju. Si tukaj. V zraku, v pokrajini, sobi, mestu, v stari kamniti hiši. Mimo je suženjstvo. Tvoj železni volk, zastrupljena past, pekoča, v minevanju obtolčenih mesecev, porcelanasto poslikanih brez resničnega smisla, kalnih, zapackanih odbleskov osušenih listov tvoje duše, ki zdaj angelsko širi pljuča, da bi lahko letela, postala nebo ptičjih naslad. Razpršel se je star prah čez pozabljene zvezke. Jutranje skladbe človekovega vrveža ti žuborijo v nosnicah, ženska, ki še diši po predrznih sanjah, vzvalovi, ne joče, kipi s smehom, ki jo brez-

skrbno omamlja, preden se znajde v službi, ob zgodnji ambri kave, še jo vidiš, kako si z roko ujame radovedne lase, hiteče pred njo, čez obraz, v globino. Zdaj si sam. Dobro. Zdaj si zunaj. Prav. Šumiš. Dihaš. Poslušаш. Hodiš. Govoriš. Pišeš. Lahko rečeš: za zmeraj. Drevesa so polna bohotnih cvetov, ulice ljudi, razvnetih od opravil, ki jih, ali bičajo, ali osrčujejo ali pa mimobežno drsajo zagrobu v objem. Ne da bi se ozrli, postavili vprašanje, da, saj ga, spotoma, čas je, dan je, leto je, vidijo se v stopinjah večerov, v sanjah, ki potemnijo neuničljive oči in ustnice želja.

Zakrpane notranjosti zim se zdaj levijo proti poletju; njegova sočna koža že zrelo obljublja zanosne plodove ali vsaj trenutke potešenosti – spal boš sam, mogoče tih, poslušal boš padajoč dež, potrkvajoč z vetrom ob šipe, sredi narave, razprt kot tulipan, poln razmišljanj, ki pa te ne bodo nikamor pripeljala in se bodo znala takrat razporejati v dojemljivejše pisave samo v manj občutljivih predelih.

Kaj si delal prej? Tista dolga leta notranjih oklevanj pred zdajšnjim nepreklicnim odhodom, ki so ti načenjale um, dušo, tvojo celoto, da si nehal brati knjige, obiskovati prijatelje, nehal pisati pisma prijateljem ali prijateljicam, ki si tudi na ulici ob srečanju s teboj niso imeli kaj dosti pomagati, kar si vendarle nemudoma zaznal, in zelo slab občutek steklene nemoči te je vseskozi zalezoval po razpokah misli. Čakal, dremal, a ne potonil, se prestopal, včasih za toliko tednov popolnoma odsoten izgubljal življenje, predan mlačnosti, ki si jo zmeraj sovražil, v službi, ki se te v ničemer več ni dotikala, in med sodelavci, ki ti niso imeli povedati nič novega, izvirnega ali prepričljivega, velikega. Ne, v takšnem nisi mogel nadaljevati življenja.

Napravil si premor, bi lahko izdaval. Bil je počitek, trenutek slabosti, nekoliko daljši spanec, tavanje skozi morasto noč, postanek jadrnice v brezvetrju, bile so stvari, ki te zdaj zapuščajo, strahovito. O tem si hotel spregovoriti njej, vztrajajoči do zadnjega s tvojimi odločitvami, ne da bi podvomila o tebi celo takrat, kadar si se ti na robu z močmi grizel med stebri brezplodnih mesecev, s pričakovanji dežja, spremembe letnega časa, potonjen v naravo, ki je bila še edino, kar si zanesljivo zaznaval.

Veter se zareže v prah slik. Katero pot poznaš? Poznaš. Več kot sanje. Ali govorice besed, skrivnostnosti pogledov dveh, ki se rada sre-

čujeta, v trenutku, ko se lahko znajdeš na katerem koli koncu planeta in ti to tedaj ne predstavlja čisto nič – goreč pragozd osredotočenih pre-mišljevanj te ne zadrži – kje visoko v slovenskih hribih na začetku junija se predajaš opoju prvič videnega drugačnega sveta tako blizu tebe – grad duše se ne pomiri – brat se ti čudi – navpično nad tvojo hojo kroži ujeda – toneš k sebi, očiščuješ se gnilob, ki so se nabrale s teboj med vsa-kodnevnimi ponavljanji let – tu ni še nič raziskanega in oblikovanega – s konkretnimi imeni stvari se še ne želiš ukvarjati, danes, nocoj, preden pride poletje s šelestno svetlobo mladih deklet – knjige so odprte – vmesni trenutek negotovega okušanja edine odločitve bo kmalu minil.

Kadarkoli si lahko pri njej. Pogovarjata se o dnevih, ki še pridejo. V mraku, zmehčanem s kapljami rumene svečne svetlobe, ko vse diši po zmleti kavi ali neizsledljivem dimu iz blagih cigaret. Poslušata, kako na njenem vrtu dežuje. Siamski maček Lamur, ki se premočen vrne, zmečka časopise na okenski polici, ona ga ovije z brisačo in osuši, smeji se mu, polna je magnetnih besed, ki ji glas, ki se kot angelova perutnica prepušča ovonjanemu zraku, podaljšujejo v spominsko trajanje kar naprej, s presunljivostjo, življenjem, z njenim telesom – ko se zliva z naravo zunaj, ko je nedosegljiva tako blizu, del tebe, in govori z božajočo govorico v jeziku, ki ji je bil podarjen, za zmeraj, in še speča jih ponavlja naprej, v drugih deželah, nad skritimi pokrajinami.

Lahko nadaljuješ. Ne gre za nov začetek, za nekaj, kar bi izničilo preteklost, jo izbrisalo in zanimalo. Gre za življenje. Ne samo besed, pisanja, knjig, torej vsega, kar je z njim povezano in te varuje. Zdaj si izpostavljen zunanjemu svetu in odprt samemu sebi. V resnici nič posebnega. Na videz. Knjige in zvezke pustiš nedotaknjene na mizi, naliv-nik zaprt. Zavežeš si čevlje, ogrneš ponošen suknjič, se brezskrbno spustiš proti središču mesta. Pročelja ulic so spremenjena. Obrazi ljudi živi, porazgublajo se za svojimi skrbmi, pljuskajo kot spokojno jezero pod visokimi hribi, dotikaš se jih z očmi, del njih si in hkrati nekdo drug, v čajnici se zadržiš dolgo, dolgo, klepet in smeh deklet te zaposlujeta bolj kot kadarkoli prej, pripravljen si, zdaj, medtem ko pri sosednji mizi dolgolasi fant poljublja črnooko srednješolko.